

# **Uddannelsesprogram**

Hoveduddannelsesforløb i

Klinisk farmakologi

Intern medicinske afdelinger

og

Klinisk Farmakologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital

og

Afdeling for klinisk biokemi og farmakologi, Odense

Universitetshospital

Målbeskrivelse 2015

Godkendt den 01.02.2017 (udfyldes af VUS)

## INDHOLDSFORTEGNELSE

|                                                                                                                                              |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Indledning .....                                                                                                                          | 3  |
| 2. Uddannelsens opbygning.....                                                                                                               | 4  |
| 2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessteder, herunder organisering af faglige funktioner og læringsrammerne.....                      | 4  |
| 3. Kompetencer, lærings- og kompetencevurderingsmetoder samt kurser og forskning .....                                                       | 12 |
| 3.1 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse.....                                                                               | 12 |
| 3.2 Kort beskrivelse af læringsmetoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes på det enkelte ansættelsessted..... | 33 |
| 3.3 Obligatoriske kurser og forskningstræning.....                                                                                           | 37 |
| 4. Uddannelsesvejledning .....                                                                                                               | 39 |
| 5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse .....                                                                                         | 42 |
| 5.1 Evaluer.dk.....                                                                                                                          | 42 |
| 5.2 Inspektorrapporter .....                                                                                                                 | 42 |
| 5.3 Regionale specialespecifikke uddannelsesudvalg.....                                                                                      | 43 |
| 6. Nyttige kontakter .....                                                                                                                   | 44 |

# 1. Indledning

Specialet klinisk farmakologi og speciallægeuddannelsen er beskrevet i målbeskrivelsen ([www.sst.dk](http://www.sst.dk)). På [www.sst.dk](http://www.sst.dk) findes udover adgang til målbeskrivelse desuden henvisning til relevante uddannelsesprogrammer, elementer der understøtter læringsprocessen, samt skemaer til dokumentation for godkendelse af de obligatoriske kompetencemål og kurser, der er betingelse for at opnå speciallægeanerkendelse. Speciallægeuddannelsens introduktions- og hoveduddannelsesforløb understøttes ved anvendelse af den elektroniske [logbog](#). Den elektroniske logbog benyttes endvidere til godkendelse af kompetencer, hvilket lægen vil blive introduceret til ved starten af ansættelsen.

Klinisk farmakologi er et lægeligt speciale, der på et videnskabeligt grundlag kombinerer klinisk, farmakologisk, epidemiologisk og sundhedsøkonomisk ekspertise med henblik på at fremme en rationel, sikker og økonomisk anvendelse af lægemidler. Klinisk farmakologi omfatter funktioner i relation til klinisk service, forskning og undervisning, og disse funktioner udgør i realiteten en integreret enhed. Der er således tale om et udpræget tværfagligt speciale, som skal bidrage til at sikre en optimal anvendelse af lægemidler såvel fra patientens perspektiv som fra samfundets perspektiv. Således vil ethvert lægemiddelforbrugende speciale være omfattet af klinisk farmakologi og klinisk farmakologi er et speciale med en bred berøringsflade.

Specialets videnskabelige selskab hedder DSKF (Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi). Der henvises til <http://kliniskfarmakologi.dk/eller> [www.dskf.org](http://www.dskf.org) for yderligere oplysninger.

For at begynde speciallægeuddannelsen i klinisk farmakologi kræves dokumenteret dansk ret til selvstændigt virke som læge. Den klinisk farmakologiske speciallægeuddannelse er berammet til 5 år og består af introduktionsuddannelsen (12 måneder) og hoveduddannelsen (48 måneder).

## Formål med hoveduddannelsen

Det vigtigste formål med hoveduddannelsen er at sikre, at du opnår de kompetencer, der til sammen forudsættes for at kunne løse de opgaver, man forventer, at en speciallæge i klinisk farmakologi kan klare. Du skal opnå kompetencer inden for de 7 roller som henholdsvis medicinsk ekspert lægefaglig, kommunikator, samarbejder, leder/administrator/organisator, sundhedsfremmer, akademiker/forsker/underviser og professionel. Disse roller er beskrevet nærmere i målbeskrivelsen. Med hensyn til de overordnede beskrivelser og retningslinjer vedrørende læringsstrategi, evalueringsstrategi uddannelse henvises ligeledes til målbeskrivelsen. I målbeskrivelsen og porteføljen er anført hvilke minimumkompetencer, der kræves for at få anerkendt et introduktionsforløb. Der kan ikke afviges fra disse.

## Særlige regionale forhold

Klinisk Farmakologisk Afdeling ved Aarhus Universitetshospital betjener Region Midtjylland og Region Nordjylland, og beskæftiger aktuelt (2014) 6 speciallæger og har årligt to H-forløb og 4 I-forløb. I Videreuddannelsesregion Nord er iht. bekendtgørelse fra Sundhedsministeriet etableret et tilbud om [individuel karrierevejledning](#) i forbindelse med den lægelige videreuddannelse.

For oplysninger om organisatoriske forhold i Region Syddanmark, se afsnit 2.1.

## 2. Uddannelsens opbygning

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen. Dette uddannelsesprogram angiver, hvordan forløbet udmøntes i det aktuelle uddannelsesforløb, dvs. de konkrete ansættelser: antal, sted og varighed. Rækkefølgen af ansættelserne for den enkelte læge kan variere, idet de to års kliniske ansættelser som hovedregel starter med indhold sv.t. ansættelse 1.

| 1. ansættelse*                                | 2. ansættelse                                                                   | 3. ansættelse*                                                                                             | 4. ansættelse                                                      |
|-----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| <i>Intern medicinsk afdeling efter aftale</i> | <i>Afdeling for klinisk biokemi og farmakologi, Odense Universitetshospital</i> | <i>Intern medicinsk afdeling med grenspecialer eller anden klinisk afdeling/almen praksis efter aftale</i> | <i>Klinisk Farmakologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital</i> |
| <i>Varighed 12 mdr.</i>                       | <i>Varighed 12 mdr.</i>                                                         | <i>Varighed 12 mdr.</i>                                                                                    | <i>Varighed 12 mdr.</i>                                            |

\* placeringen af den kliniske ansættelse i uddannelsesforløbet kan variere

### 2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessteder, herunder organisering af faglige funktioner og læringsrammerne

Nedenfor findes kort beskrivelse af de ansættelsessteder lægen skal ansættes på i denne del af speciallægeuddannelsen.

#### 1. ansættelse: Intern medicinsk afdeling

##### Ansættelsesstedet generelt

##### Organisation af specialer og faglige arbejdsfunktioner (funktionsbeskrivelse)

I forløbet af hoveduddannelsesstillingen indgår en ansættelse ved en intern medicinsk afdeling, som ikke er forud fastlagt i uddannelsesprogrammet. Når ansættelse ved en intern medicinsk afdeling er den første ansættelse i uddannelsesforløbet, er dette i god tid aftalt skriftligt med den ledende overlæge ved den pågældende afdeling. Det er hensigtsmæssigt, at speciallæger i klinisk farmakologi har kompetencer svarende til en introduktionsstilling i intern medicin, og hvor den uddannelsessøgende indgår i de almindelige rutinefunktioner inklusive vagtberedskab og ambulatoriefunktioner.

I dette uddannelsesprogram indgår 12 måneders ansættelse på en afdeling, som først vælges, når den uddannelsestagende læge er ansat. Ansættelse på klinisk afdeling arrangeres inden ansættelse i H-stillingsansættelsen påbegyndes eller senest inden for det første ½ år, hvis det ikke er første ansættelse. Ansvar for stillingen er delt mellem yngre læge og den uddannelsesansvarlige overlæge på Klinisk Farmakologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital. Selve tilrettelæggelsen kan uddelegeres til yngre læge og hovedvejleder.

Når ansættelsesstedet er kendt, vil H-lægen modtage uddannelsesprogram med beskrivelse af afdelingen og funktioner for 1. ansættelse.

## **2. ansættelse: Afdeling for klinisk biokemi og farmakologi, Odense Universitetshospital**

Uddannelsesprogrammet er tilrettelagt således, at du på den ene side kan opnå de relevante kompetencer, og på den anden side løbende kan bidrage til løsning af afdelingens driftsopgaver indenfor lægemiddelrådgivning, therapeutic drug monitoring (TDM), promovering af rationel farmakoterapi, undervisning og forskning.

### **Afdelingens organisation**

I Videreuddannelsesregion Syd er det lægelige speciale repræsenteret på afdeling KBF, Odense Universitetshospital. Afdelingen, som beskæftiger speciallæger og professorer i klinisk farmakologi, er normeret til 3 introduktionsstillinger og 1 hoveduddannelsesstilling (op til 3 personer i H-forløb på afdelingen i samme periode) i klinisk farmakologi. Afdeling KBF repræsenterer ydermere det lægelige speciale klinisk biokemi. Selv om specialefunktionerne er organisatorisk veldefinerede, er der et tværfagligt samarbejde såvel fagligt som administrativt. Klinisk farmakologi på afdeling KBF har et meget tæt fagligt samarbejde med Afdeling for Klinisk Farmakologi og Farmaci, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet.

### **Afdelingens arbejdstilrettelæggelse**

Arbejdet er tilrettelagt som dagtjeneste uden vagt. Den vigtigste daglige arbejdsfunktion er lægemiddelrådgivning. Som uddannelsessøgende deltager man i vagtrotationen ved Lægemiddelinformationen, som er åben for henvendelser fra sundhedsfagligt personale på hverdage mellem 09.00 og 15.00. TDM-funktionen (lægemiddelanalyser) med lægefaglige besvarelser og kommentarer foregår tirsdag og fredag. For læger i H-forløb tilstræbes at denne funktion udgør en ikke-dominerende del af ansættelsen.

- **Afdelingens aktiviteter**

- *Lægemiddelrådgivning*

Lægemiddelinformationen på Afdeling KBF, Odense Universitetshospital modtager omkring 300 patientrelaterede forespørgsler om lægemidler på årsbasis. Der afgives foreløbige mundtlige svar og efterfølgende gives et uddybende evidensbaseret skriftligt svar. Der er tilknyttet farmaceuter til driften af Lægemiddelinformationen. Håndteringen af en henvendelse, fra rekvirenten henvender sig over litteratursøgning og dokumentation til skriftlig udarbejdelse, foregår efter en Standard Operative Procedure. Svaret udarbejdes primært af en yngre læge eller farmaceut og kommenteres direkte af en bagvagt, som skal være speciallæge i klinisk farmakologi. Skriftlige svar, såvel som nyindkomne forespørgsler, bliver drøftet på to faste ugentlige møder, hvor alle ansatte deltager.

- *TDM*

Der foretages cirka 6000 lægemiddelanalyser på afdeling KBF på årsbasis. Omkring 2000 af disse, hovedsageligt psykofarma, udgår med lægefaglige kommentarer. Den uddannelsessøgende deltager i denne funktion, initialt under supervision.

- *Lægemiddelkomitearbejde*

Lægemiddelkomiteen er på Odense Universitetshospital organiseret som en central komité under Direktionen, med den overordnede beslutningsdygtighed. HEKLAs styregruppe (se nedenfor) varetager den udøvende virksomhed med reference til Komiteen. Den direkte udøvende funktion er organiseret i forhold til de enkelte afdelinger, hvor der holdes møder 2 gange årligt i Afdelingsspecifikke fora som refererer til HEKLA's Styregruppe. Her deltager afdelingsledelsen, en klinisk farmaceut og en klinisk farmakolog, Afdelingens forbrugsmønster og -udvikling gennemgås i forhold til RADS-vejledninger og rekommandationslisten. Ønsker og behov fra den enkelte afdeling diskuteres. Repræsentanten for Klinisk farmakologi vil være en speciallæge eller en uddannelsessøgende i klinisk farmakologi, som er langt fremme i forløbet. Uddannelsessøgende i introduktionsstilling vil deltage som bisidder og kan udmærket tildeles konkrete opgaver i tilslutning hertil.

- *Rationel farmakoterapi*

Det er det klinisk farmakologiske speciales fornemste opgave at bidrage til en rationel farmakoterapeutisk adfærd. Denne driftsydelse er under udvikling og endnu ikke sat i faste rammer. Den uddannelsessøgende vil i det omfang det er praktisk muligt blive inddraget i disse tiltag. Typisk drejer det sig om udarbejdelse af en faglig *Second Opinion* vurdering ved introduktion af et nyt lægemiddel. Henvendelsen fra og svarafgivelse er typisk:

- HEKLA; Hospitalsenheden for Kvalitetssikret Lægemiddelanvendelse, OUH
- Lægemiddelrådet, Region Syddanmark

- *Undervisning*

Afdeling KBF, Odense Universitetshospital er tilknyttet Syddansk Universitet gennem Klinisk Institut og deltager i undervisningen af medicinstuderende, farmaceutstuderende og studerende i biomekanik. Undervisningsopgaver kan tildeles inden for rammerne af den normale arbejdstid.

- *Forskning*

Klinisk farmakologi ved afdeling KBF og Syddansk Universitet er meget forskningsaktiv på et internationalt anerkendt højt niveau inden for farmakogenetik, lægemiddelmetabolisme, lægemiddelinteraktioner og farmakoepidemiologi. Den uddannelsessøgende kan forvente at blive inddraget i et eller flere projekter efter interesse.

- *Vaccination af bioanalytikere*

Klinisk farmakologi har ansvaret for at vaccinere personale på afdeling KBF mod hepatitis B. Der foreligger en specifik instruks. Det foregår i praksis på ambulatoriet, afdeling KBF én gang i måneden.

- *Faste møder*

**Lægemiddelinformationen**

a. Hvad

Faglig diskussion af indkomne og udgående forespørgsler til Lægemiddelinformationen.

b. Hvor

Mødelokalet, Winsløwparken 19.

c. Hvornår

Hver mandag og torsdag

**Systematisk undervisning & Journal Club**

a. Hvad

Systematisk gennemgang af udvalgte farmakokinetiske, farmakodynamiske emner.

Udvalgte generelle forhold ved kliniske lægemiddelforsøg.

Klassisk Journal Club-seancer. Dette følger et fastlagt program.

b. Hvor

Mødelokalet, Winsløwparken 19.

c. Hvornår

Hver 2. mandag

**AKF-møder**

a. Hvad

Fællesmøde mellem ansatte på afdeling KBF, klinisk farmakologi Odense Universitetshospital og Afdelingen for Klinisk Farmakologi og Farmaci (AKF), Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet. Orientering om aktiviteter og personalia. Præsentation af projekter.

b. Hvor

Mødelokalet, Winsløwparken 19

c. Hvornår

Hver 3. mandag

Introduktionsprogrammet for læger under uddannelse i klinisk farmakologi:

- **Dag 1**

Velkomst og rundvisning på Odense Universitetshospital, Syddansk Universitet og Afdeling KBF. Præsentation af medarbejdere. Praktiske forhold: Anvisning af dueslag, arbejdsplads og arbejdsstation. Rekvisition af kontorartikler. Sygemelding. Præsentation af IT netværket. Postcirculation, udlevering af nøgler, kaffe og gavekasse.

- **Dag 2 & 3**

Introduktion til lægemiddelinformationen. Udlevering af Standard Operative Procedures for arbejdsgangen. Principper for litteratursøgning. Bibliotek. Introduktion til diverse databaser: LI-Web; Winspirs; Micromedex; Janusinfo, Interaktionsdatabasen, Litteraturbestilling gennem Videncentret.

- **Dag 4**

Introduktion til lægemiddellaboratoriet. Arbejdsgange og rutiner. Præsentation og introduktion til TDM-databasen. Udlevering af instruks til kommentering af TDM-svar og genotypesvar.

- **Dag 5**

Introduktion til opgaver relateret til rationel farmakoterapi på OUH og i Region Syddanmark.

#### **Kurser og kongresser:**

Uddannelseslægerne deltager under ansættelsen på generelle og specialspecifikke kurser. Uddannelseslægen har selv til opgave at tilmelde sig disse og få fri til dette via afdelingsledelsen. Se yderligere i 3.3

### **3. ansættelse: *Intern medicinsk afdeling med grenspecialer eller anden klinisk afdeling/almen praksis***

#### **Ansættelsesstedet generelt**

##### **Organisation af specialer og faglige arbejdsfunktioner (funktionsbeskrivelse)**

I forløbet af hoveduddannelsesstillingen indgår en ansættelse ved en anden klinisk afdeling, som ikke er forud fastlagt i uddannelsesprogrammet. Formålet med dette er, ved 12 måneders ansættelse ved bred intern medicinsk afdeling med grenspecialer, at opnå intern medicinske kompetencer ud over dem, der erhverves i løbet af introduktionsuddannelsen. Denne ansættelse kan jf. målbeskrivelsen desuden finde sted på andre afdelinger med farmakoterapeutisk intervention som primær behandlingsform eller i almen praksis. Ansættelse skal omfatte klinisk arbejde med patientkontakt som bærende element. I dette uddannelsesprogram indgår 12 måneders ansættelse på en afdeling, som først vælges, når den uddannelsesstagende læge er ansat. Ansættelse på anden klinisk afdeling arrangeres og tilrettelægges senest 12 måneder før ansættelsesstart i det pågældende delforløb. Ansvar for dette er delt mellem den uddannelsesstagende læge og de involverede uddannelsesansvarlige overlæger.



#### 4. ansættelse: Klinisk Farmakologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital.

##### Ansættelsesstedet generelt

I Videreuddannelsesregion Nord er det lægelige speciale repræsenteret ved Klinisk Farmakologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital. Afdelingen, som beskæftiger speciallæger og en professor i klinisk farmakologi, er normeret til 4 introduktionsstillinger og 2 hoveduddannelsesstillinger. Klinisk Farmakologisk Afdeling er hovedelementet i Klinisk Farmakologisk Center (KFC), som er et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Regionerne Midtjylland og Nordjylland. Der er gennem KFC et tæt fagligt samarbejde med Biomedicinsk Institut, Aarhus Universitet.

##### Organisation af specialer og faglige arbejdsfunktioner (funktionsbeskrivelse)

##### Afdelingernes arbejdstilrettelæggelse

Arbejdet er tilrettelagt som dagtjeneste uden vagt. Den vigtigste daglige arbejdsfunktion er lægemiddelrådgivning. Som uddannelsessøgende deltager man i rotationen ved Lægemiddelrådgivningen, som er åben for henvendelser på hverdage mellem kl. 8.00 og kl. 15.00.

- **Aktiviteter ved KFA**

- *Individuel Lægemiddelrådgivning*

Lægemiddelrådgivningen ved Klinisk Farmakologisk Afdeling besvarer forespørgsler om konkrete kliniske problemstillinger ved behandling med lægemidler. På baggrund af litteratur- og databasesøgninger fremsendes dokumenterede besvarelser. Det tilstræbes, at langt hovedparten besvares indenfor 48 timer og spørgsmål, der kræver større udredninger, indenfor 1-2 uger. I akutte situationer er der naturligvis mulighed for hastebesvarelser. Rådgivning kan bl.a. omfatte farmakologisk lovgivning, medicinering af gravide/ammende eller spørgsmål vedrørende interaktioner, bivirkninger, dosering, farmakokinetik og farmakodynamik. Rådgivningen tilbydes vederlagsfrit til alle læger i Regionerne Midtjylland og Nordjylland

- *Sygehusrelateret rådgivning*

*Lægemiddelkomitearbejde*

Der er regionale lægemiddelkomiteer i regionerne Midtjylland og Nordjylland. En af overlægerne i Klinisk Farmakologi har plads heri. De regionale lægemiddelkomiteer rådgives af en række specialistgrupper inden for de terapeutiske hovedgrupper. Der foretages sagsbehandling på relevante emner til diskussion i dels de regionale lægemiddelkomiteer og dels i de to regioners specialistgrupper. Uddannelsessøgende læger i Klinisk Farmakologi vil blive inddraget i lægemiddelkomitearbejdet og arbejdet i specialistgrupperne i videst muligt omfang.

##### GCP

Klinisk Farmakologisk Afdeling har sæde i formandskabet for GCP-enheden ved Aarhus Universitetshospital. Uddannelsessøgende læger vil blive inddraget ad hoc omkring GCP-relaterede spørgsmål.

## Afdelingsrelaterede aktiviteter

Der afholdes møder med specifikke sygehusafdelinger omkring konkrete, klinisk farmakologiske problemstillinger så som gennemgang af en hel afdelings medicinforbrug eller gennemgang af en afdelings forbrug af særlige grupper af lægemidler, for eksempel antibiotika eller analgetika. Særligt omfattende problemstillinger søges løst gennem projektarbejde. Desuden tilbydes undervisning til interesserede afdelinger og ved staff-meetings.

Uddannelsessøgende læger er inddraget i dette samarbejde gennem forberedelse og fremlæggelse til fælles konferencer med fx palliativt team, geriatri og psykiatri. Ved konferencerne er der altid supervision af speciallæge.

- *Lægemiddelrådgivning i primærsektoren*  
KFA deltager i udarbejdelsen af struktureret information og rådgivning om rationel farmakoterapi til læger i de to regioners primærsektorer. Herudover afholdes undervisning og emnerelateret samarbejde for grupper af alment praktiserende læger. Uddannelsessøgende deltager i disse konferencer med fx fremlæggelser.
- *Lægemiddelrådgivning til forvaltning/regionerne*  
KFA rådgiver forvaltninger og myndigheder i de to regioner vedrørende klinisk farmakologiske problemstillinger, eksempelvis mulige indsatsområder, anbefalinger, medicinforbrug, intervention og vurdering af dokumentation. Afdelingen indgår i ad hoc grupper nedsat til belysning af specifikke problemstillinger inden for anvendelse af lægemidler. Afdelingens speciallæger deltager desuden i vejledning af nationale myndigheder, f.eks. Koordineringsrådet for Ibrugtagning af Sygehusmedicin (KRIS) og Råd for Anvendelse af Dyr Sygehusmedicin (RADS). Uddannelsessøgende vil blive inddraget i dette samarbejde, f.eks. ved udarbejdelse af baggrundsmateriale eller deltagelse i konferencer med fremlæggelser, i det omfang det er muligt, f.eks. af hensyn til konfidentialitet.
- *Lægemiddelhøringer*  
Lægemiddelhøringer er møder arrangeret af KFC, der vedrører aktuelle farmakoterapeutiske problemstillinger. De giver en bred, veldokumenteret orientering, herunder om forhold mellem ønskede og uønskede virkninger, indikationsområder samt økonomiske, epidemiologiske og andre aspekter. Lægemiddelhøringer henvender sig til alle interesserede, såsom ordinerende læger og andet sundhedspersonale, lægemiddelkomiteer, sundhedspolitikere, administratorer, patienter og presse. Uddannelsessøgende deltager i planlægning og gennemførelse af lægemiddelhøringerne.
- *Undervisning*  
Klinisk Farmakologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital er som anført tilknyttet Biomedicinsk Institut, Aarhus Universitet. Uddannelsessøgende læger deltager i undervisningen af medicinstuderende, tandlægestuderende, molekylærmedicinere og studerende i medicinal kemi, der varetages af Biomedicinsk Institut. Desuden er der god mulighed for deltagelse i undervisning (U-kurser) af yngre læger under uddannelse i almen medicin og undervisning af andre sundhedsfaglige grupper i lægemiddelrelaterede emner. Omfanget af dette vil svinge fra år til år og kan derfor ikke beskrives nærmere. Når muligheden er til stede, vil den blive tilbudt til de uddannelsessøgende.

- *Forskning*

KFC er meget forskningsaktiv på et internationalt højt niveau med hovedvægt inden for endokrinologisk, kardiologisk og klinisk farmakologi. Uddannelsessøgende forventes at være forskningsaktive inden for et klinisk farmakologisk relateret område.

### **Studieophold**

Der vil i løbet af den samlede hoveduddannelse under ophold ved de klinisk farmakologiske afdelinger efter individuel aftale kunne arrangeres studieophold f.eks. ved Giftlinjen, Bispebjerg Hospital, i Sundhedsstyrelsen afdelinger for f.eks. godkendelse af nye lægemidler eller håndtering af bivirkninger og interaktioner, i den farmaceutiske industri eller ved Institut for Retskemi, Aarhus Universitetshospital. Varigheden af opholdene kan variere fra én til max. 10 dage. Indholdet i opholdene skal have relevans mht. opnåelse af i målbeskrivelsen beskrevne kompetencer.

Ved Institut for Retsmedicin fordeles opholdet over i alt 4 sammenhængende uger. Aktiviteter ved ophold kan f.eks. være

- Introduktion og oplæring i arbejdsgangen i forbindelse med toksikologisk vurdering ved post mortem-obduktioner
- Toksikologisk vurdering af konkrete sager under supervision
- Udarbejdelse af retskemiske erklæringer under supervision
- Vurdering af screeninganalysers relevans under supervision
- Deltagelse i fælles konference med retskemiker, retstoksikolog og retspatologer
- Deltagelse i relevante interne og eksterne kurser

### **Undervisning**

#### **1. Tavlemøde (ugentligt)**

Gennemgang af ugens møder, arbejdsopgaver og andre aktiviteter

#### **2. Ugentlig konference**

Drøftelse af ugens væsentligste faglige problemstillinger, herunder gennemgang af spørgsmål til lægemiddelrådgivningen, efterfulgt af intern undervisning.

#### **3. Intern undervisning**

Undervisning i klinisk farmakologiske emner. Varetages på skift af afdelingens læger

### **Kurser og kongresser**

Der vil individuelt kunne aftales deltagelse i kurser (ud over de obligatoriske kurser) eller kongresser ved lægens aktive deltagelse med hensyn til planlægning og tilvejebringelse af finansiering. Der forventes efterfølgende afrapportering skriftligt eller ved møder i afdelingen.

### **Forskning**

Læger under hoveduddannelse forventes at deltage i aktuelle forskningsprojekter ved afdelingen. Eksempler på forskningsaktiviteter fremgår af afdelingens hjemmeside (<http://www.auh.dk/om-auh/afdelinger/klinisk-farmakologisk-afdeling/forskning/>). Afdelingens professor, lektorer eller speciallæger forventes at forestå vejledning og supervision. Som et minimum forventes dog obligatorisk forskningstræningsmodul gennemført.

### **3. Kompetencer, lærings- og kompetencevurderingsmetoder samt kurser og forskning**

#### **3.1 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse**

Kompetencemålene, der skal vurderes og godkendes, er anført i målbeskrivelsen, hvor der angives forslag til læringsmetoder for hver enkelt kompetencevurdering. Målbeskrivelsen indeholder desuden en generel beskrivelse af lærings- og kompetencevurderingsstrategier.

Målene for den første kliniske ansættelse svarer til nyeste målbeskrivelse for den intern medicinske introduktionsstilling.

I dette program findes anvisning på, i hvilke delansættelser og hvornår de enkelte kompetencemål skal godkendes. Kompetencegodkendelsen er fordelt efter sværhedsgrad, kompleksitet mm. Læringsrammer og kompetencevurderingsmetoder vælges for den enkelte ansættelse. Kompetencevurderingsmetodernes gennemførelse i det konkrete ansættelsessted er ligeledes beskrevet:

# CHECKLISTE

| Målnummer og kompetencemål                                                                                                                                                   | Konkretisering af mål                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Læringsmetoder                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kompetencevurderingsmetode                                                                                                                  | Tidspunkt for forventet kompetencegodkendelse (mdr.) |               |               |               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|
|                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                             | 1. ansættelse                                        | 2. ansættelse | 3. ansættelse | 4. ansættelse |
|                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                             | Måned 1-12                                           | Måned 13-24   | Måned 25-36   | Måned 37-48   |
| Medicin 1                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                             |                                                      |               |               |               |
| I.1<br>Varetage diagnostik, behandling, profylakse af de almindelige medicinske sygdomsmanifestationer, herunder kunne afgøre om patienten skal henvises til andet speciale. | <b>Medicinske ekspert, sundhedsfremmer</b><br>1. Brystsmerter,<br>2. Åndenød<br>3. Bevægeapparatets smerter<br>4. Feber<br>5. Vægttab<br>6. Fald & Svimmelhed<br>7. Ødemer<br>8. Mavesmerter og afføringsforstyrrelser,<br>9. Den terminale patient<br>10. Bevidsthedspåvirkning og/eller fokale neurologiske udfald<br>11. Væske- og elektrolytforstyrrelser<br>12. Det abnorme blodbillede<br>13. Forgiftningsspatienten<br>14. Den chokerede patient | <ul style="list-style-type: none"> <li>Selvstudier og klinisk erfaring</li> <li>Konference- fremlæggelse og diskussion</li> <li>Iagttage andres arbejde (herunder epikrise skrivning)</li> <li>Undervise</li> <li>Udarbejde instrukser</li> <li>Udarbejde undervisningsmateriale</li> </ul> | Case-baserede diskussioner. Opnåelse af kompetencen vurderes ved hjælp af generisk kompetencekort II til brug for Introduktionsuddannelse . | x                                                    |               |               |               |

|                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                       |                        |   |  |  |  |
|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|------------------------|---|--|--|--|
| I.2<br>Varetage god kommunikation                                               | <b>Kommunikator</b><br>Indhente information fra patienter og pårørende eksempelvis stille relevante spørgsmål, lytte og forstå, og give plads til samtalepartneren<br>Videregive og indhente information ved tværfaglige møder, ved stuegang og konferencer og i journalnotater og epikriser, eksempelvis både mundtligt og skriftligt kunne fremstille en problemstilling kortfattet og struktureret, samt formulere en konklusion. | Identificere gode rollemodeller<br>Opsøge feedback                    | 360-graders evaluering | x |  |  |  |
| I.3<br>Samarbejde med kollegaer, andre personalegrupper, patienter og pårørende | <b>Samarbejder</b><br>Samarbejde med andre faggrupper, eksempelvis planlægge sit eget arbejde under hensyntagen til andre personalegrupper og pårørende, vejlede og supervisere ved behov, overholde aftaler.<br>Samarbejde indenfor egen faggruppe eksempelvis være opmærksom på fælles arbejdsforpligtigelser, vejlede og supervisere ved behov, gøre fornuftigt brug af andres viden og erfaring.                                 | Identificere gode rollemodeller<br>Opsøge feedback<br>Vejleder kursus | 360-graders evaluering | x |  |  |  |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                 |                        |   |  |  |  |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---|--|--|--|
| I.4<br>Agere professionelt | <b>Professionel</b><br>Forholde sig etisk til en problemstilling, eksempelvis omtale patienter, kolleger og samarbejdspartnere respektfuldt, og overveje det etiske i en mulig behandling.<br>Forholde sig til egne evner og begrænsninger, eksempelvis søge hjælp ved behov, kende egne læringsbehov, planlægge egen uddannelse, følge med i specialets udvikling, vedligeholde videnskabelig viden, forholde sig til egne karrieremuligheder. | Identificere gode rollemodeller<br>Opsøge feedback                                              | 360-graders evaluering | x |  |  |  |
| I.5<br>Lede og organisere  | <b>Leder- og administrator</b><br>Administrere sin egen tid, eksempelvis at blive færdig til tiden med stuegang/ambulatorie/vagtarbejde, samtaler, med andre opgaver og bevare overblikket over opgaverne også i pressede situationer.<br>Lede og fordele arbejdsopgaver, eksempelvis lede et vagthold, fordele opgaver i forbindelse med stuegang herunder vide hvilke opgaver lægen bør bede andre varetage.                                  | Identificere gode rollemodeller<br>Opsøge feedback                                              | 360-graders evaluering | x |  |  |  |
| I.6<br>Gennemføre stuegang | <b>Leder- og administrator, samarbejder, kommunikator, medicinsk ekspert</b><br>Påtage sig lederrollen, demonstrere samarbejdsevne i relation til plejepersonale, patienter og pårørende og udvise den nødvendige medicinske ekspertkompetence jf. mål nr. 1                                                                                                                                                                                    | Identificere gode rollemodeller<br>Opsøge feedback<br>Refleksion over gode og dårlige stuegange | Direkte observation    | x |  |  |  |

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                    |                                                                            |   |  |  |  |
|-----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|---|--|--|--|
| I.7<br>Varetage vagtarbejde       | <b>Leder- og administrator, kommunikator, samarbejder, medicinsk ekspert</b><br>Påtage sig lederrollen, demonstrere samarbejdsevne i relation til plejepersonale, patienter og pårørende og udvise den nødvendige medicinske ekspertkompetence jf. mål nr. 1                                                                                                                          | Identificere gode rollemodeller<br>Opsøge feedback<br>Klinisk erfaring                                             | 360 graders evaluering<br>Casebaseret diskussion m generisk kompetencekort | x |  |  |  |
| I.8<br>Sikre den gode udskrivelse | <b>Leder- og administrator, samarbejder, kommunikator, medicinsk ekspert</b><br>I samarbejde med det tværfaglige team sikre adækvat plan (plejeforanstaltninger, genoptræning, udredning) for patient, der udskrives. Formidle planen, således at det er klart for patient, hjemmepleje, praktiserende læge og evt. ambulatorielæge, hvad formål og plan for det ambulante forløb er. | Læsning af journaler, refleksion over patientforløb i forbindelse med epikrise skrivning, træne epikrise-skrivning | Audit af egne udskrivesnotater/epikriser<br>Hjælpekema I8,                 | x |  |  |  |



|                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                           |          |  |  |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|--|--|--|
| <p>I.9<br/>Udviser vilje og evne til kontinuerligt at opsøge ny viden, vurdere og udvikle egen ekspertise samt bidrage til udvikling af andre og faget generelt.</p> | <p><b>Akademiker, Professionel</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Med rutine kunne anvende databaser, fx Pubmed, videnskabeligt bibliotek eller andre tilgange til en evidensbaseret litteratursøgning</li> <li>• Formidle et videnskabeligt budskab til kolleger og andet personale ved hjælp af forskellige hjælpemidler som overhead, grafiske IT-programmer og lign.</li> <li>• Angive struktur i en præsentation.</li> </ul> <p>I vagtfunktion, på stuegang eller i ambulatoriet:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Identificere faglige problemstillinger som kræver personlige studier (lærebøger, litteratursøgning, guidelines mv.)</li> <li>• Identificere faglige problemstillinger som kræver kvalitetssikring, herunder gældende retningslinjer og videnskabelig evidens</li> <li>• Problematisere, kondensere og fremlægge en sygehistorie</li> </ul> | <p>Afdelingsundervisning og<br/>Udarbejde EBM-opgave og fremlægge resultaterne heraf<br/>Refleksion over og diskussion af arbejdsfunktioner sammen med daglig klinisk vejleder</p> | <p>Bedømmelse af opgave og præsentation.<br/>Kompetencekort til brug for vurderingen I9A<br/>Kompetencekort til brug ved stuegang I9B</p> | <p>x</p> |  |  |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|--|--|--|

|                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                               |  |                                   |  |  |   |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|--|-----------------------------------|--|--|---|--|
| Medicin 2                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                               |  |                                   |  |  |   |  |
| (47)<br>Problematisere,<br>kondensere og<br>fremlægge en<br>sygehistorie                                                                                                                                                                                                     | <i>Medicinsk ekspert, Akademiker</i>          |  | 360-graders<br>evaluering         |  |  | x |  |
| (48)<br>Identificere faglige<br>problemstillinger<br>som kræver<br>fremlæggelse på<br>afdelingskonference                                                                                                                                                                    | <i>Medicinsk ekspert, professionel</i>        |  | Godkendt<br>evaluerings-<br>skema |  |  | x |  |
| (49)<br>Analysere og<br>vurdere ordineret<br>farmakoterapi og<br>handle på det.                                                                                                                                                                                              | <i>Medicinsk ekspert</i>                      |  | Godkendt<br>evaluerings-<br>skema |  |  | x |  |
| (50)<br>Varetage diagnostik,<br>behandling,<br>profylakse af de<br>almindelige<br>medicinske<br>sygdomsmanifestatio-<br>ner som anført<br>specifik i<br>evalueringsskemaer-<br>ne, herunder kunne<br>afgøre om patienten<br>skal henvises til<br>andet speciale eller<br>ej. | <i>Medicinsk ekspert,<br/>Sundhedsfremmer</i> |  | Godkendt<br>evaluerings-<br>skema |  |  | x |  |

|                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                               |  |                    |  |                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------|--|--------------------|
| Klinisk farmakologi                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                               |  |                    |  |                    |
| (1)<br>Vurdere den kliniske effekt af og parakliniske tegn på lægemidlers virkninger, bivirkninger og interaktioner                | Lægemiddelrådgivningen<br>RADS opgaver<br>Medicingennemgang<br><br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>                                                                                                                                                                                                            | Mesterlære<br>og<br>Selvstudium<br>og<br>Kursus                                                                                                                                               | Struktureret observation<br>og<br>Godkendt kursus                                                             |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |
| (2)<br>Rådgive om diagnostik og behandling af akutte og kroniske lægemiddelforgiftninger og andre toksikologiske problemstillinger | Rådgive om lægemiddelanalyser i denne sammenhæng<br>Fokuseret ophold på Giftlinjen ved Bispebjerg Hospital<br>Besøg på Retskemisk Afdeling, AUH<br><br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator</i>                                                                                                          | Mesterlære<br>Og/eller<br>Kursus<br>og/eller<br>Gruppediskussion<br>og/eller<br>Videnformidling<br>og/eller<br>Opgave                                                                         | Struktureret observation<br>Og/eller<br>Godkendt kursus<br>og/eller<br>Bedømmelse af opgave                   |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |
| (3)<br>Rådgive i generelle og specifikke lægemiddelrelaterede sundhedsfaglige problemstillinger vedrørende lægemidlers anvendelse  | herunder rådgive vedrørende farmakodynamik<br>farmakokinetik<br>farmakogenomik<br>lægemiddelmetabolisme<br>lægemiddelinteraktioner<br>særlige patientpopulationer: børn, gravide og ammende ældre<br>patienter med organsvigt.<br>Lægemiddelrådgivningen<br><br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator</i> | mesterlære<br>og<br>selvstudium<br>og<br>specialespecifikke kurser<br>og<br>analyseopgave<br>og/eller<br>tværfaglige projekter<br>og/eller<br>gruppediskussion<br>og/eller<br>videnformidling | audit<br>og/eller<br>struktureret observation<br>og<br>bedømmelse af opgave/projekt<br>og<br>godkendte kurser |  | X<br>(måned 13-18) |  |                    |

|                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                        |                                                                                                       |                                                                                                    |  |                    |  |                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------|--|--------------------|
| (4)<br>Forestå en individualiseret farmakoterapi på baggrund af den enkelte patients fænotypiske og genotypiske karakteristika med relevans for lægemiddelbehandling | Lægemiddelrådgivningen<br>Medicingennemgange<br>Fælles konference med andre afd.<br><br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator, samarbejder</i> | mesterlære<br>og<br>selvstudium<br>og<br>kursus                                                       | struktureret observation<br>og<br>godkendt kursus                                                  |  |                    |  | x<br>(måned 37-42) |
| (5)<br>Deltage i tværfaglige problemorienterede, terapeutiske konferencer                                                                                            | Fælles konferencer med andre afd.<br>Supervision af farmaceuters medicingennemgange<br><br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, samarbejder</i>            | mesterlære<br>og/eller<br>gruppediskussion<br>og/eller<br>tværfaglige projekter<br>og/eller<br>opgave | struktureret observation<br>og/eller<br>bedømmelse af opgave<br>og/eller<br>360 graders evaluering |  | x<br>(måned 19-24) |  |                    |
| (6)<br>Rådgive beslutningstagere i sundhedssystemet i lægemiddelrelaterede problemstillinger                                                                         | Lægemiddelrådgivningen<br>Lægemiddelkomiteen<br>Specialistgrupper<br>RADS/KRIS<br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator</i>                    | mesterlære<br>og/eller<br>gruppediskussion<br>og/eller<br>tværfaglige projekter<br>og/eller<br>opgave | struktureret observation<br>og/eller<br>bedømmelse af opgave                                       |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |
| (7)<br>Gennemføre en evidensbaseret evaluering af et medikamentelt standardsortiment                                                                                 | Lægemiddelkomité<br>Specialistgrupper<br>Møder på de kliniske afdelinger<br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, akademiker/forsker og underviser</i>      | mesterlære<br>og/eller<br>gruppediskussion<br>og/eller<br>opgave                                      | bedømmelse af opgave<br>struktureret vejledersamtale                                               |  |                    |  | x<br>(måned 37-42) |

|                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                            |                                                                                       |  |                    |  |                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------|--|--------------------|
| (8)<br>Varetage funktioner i lægemiddelkomite-arbejde                                                                                                                              | Deltage i møder i Lægemiddel-komiteen<br>Deltage i specialistgrupper<br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, samarbejder</i>                                                                                                                                                                                                        | mesterlære og gruppediskussion og opgave   | struktureret observation og bedømmelse af opgave                                      |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |
| (9)<br>Rådgive om individuel farmakologisk behandling ved hjælp af lægemiddelkoncentrationsmålinger (TDM)                                                                          | Herunder kunne applicere og integrere farmakokinetisk, farmakodynamisk og farmakogenetisk viden i udøvelsen og fortolkningen af TDM<br>rådgive og vejlede om lægemiddelkoncentrationsmålinger<br>angive en strategi for rationel anvendelse af TDM for et givet lægemiddel<br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator</i> | kursus og/eller mesterlære og/eller opgave | godkendt kursus audit og/eller struktureret observation og/eller bedømmelse af opgave |  | x<br>(måned 19-24) |  |                    |
| (10)<br>Kunne deltage i dele af planlægning, design, initiering, organisering, koordinering, gennemførelse, analyse, fortolkning og rapportering af et lægemiddelrelateret projekt | Herunder mindst et af følgende<br>et klinisk lægemiddelforsøg<br>et epidemiologisk lægemiddelstudie<br>et farmakoøkonomisk lægemiddelstudie<br>et basalfarmakologisk studie<br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig, samarbejder, akademiker/forsker og underviser</i>                                                               | mesterlære og/eller opgave og kurser       | struktureret observation og/eller bedømmelse af opgave og godkendte kurser            |  | x<br>(måned 19-24) |  |                    |

|                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                 |                                                                                             |  |                       |  |                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------|--|-----------------------|
| (11)<br>Kritisk vurdere<br>farmakodynamiske,<br>farmakokinetiske<br>Farmakoepide-<br>miologiske<br>farmakoøkono-<br>miske og<br>sammenlignende<br>lægemiddelforsøg | Herunder vurdere<br>metodologi<br>effekt<br>sikkerhed<br>økonomi<br>Deltagelse i Journalclub<br>Lægemiddelrådgivningen<br>Projektarbejde<br>RADS<br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig,<br/>akademiker/forsker og underviser</i>                                 | kursus<br>og<br>selvstudium<br>og<br>opgave     | godkendt kursus<br>og<br>struktureret vejle-<br>dersamtale<br>og<br>bedømmelse af<br>opgave |  |                       |  | x<br>(måned<br>37-42) |
| (12)<br>Kritisk vurdere<br>lægemiddelrelateret<br>markedsførings- og<br>dokumentationsmate-<br>riale fra<br>medicinindustrien                                      | herunder Summary of Product<br>Characteristics (SPC),<br>Deltage i møder med<br>medicinalindustrien (fx ved<br>tirsdagsundervisning)<br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i>                                                                                   | mesterlære<br>selvstudium<br>og/eller<br>opgave | struktureret<br>observation<br>og/eller<br>bedømmelse af<br>opgave                          |  | x<br>(måned<br>13-18) |  |                       |
| (13)<br>Orienteret i og<br>kendskab til<br>lægemiddelov-<br>givning nationalt,<br>EU, og internationalt                                                            | Herunder rådgive vedrørende<br>Geneva-, Sydney-, Helsinki- og<br>Tokyo-deklarationerne<br>GCP-og ICH-GCP regler<br>Udstedelse af markedsføringstilladelse<br>Bivirkningsregistrering<br>Lægemiddelforbrugsstatistikker<br><i>Medicinsk ekspert/lægefaglig</i> | kursus<br>og<br>selvstudium                     | godkendt kursus<br>og<br>struktureret<br>observation                                        |  |                       |  | x<br>(måned<br>37-42) |
| (14)<br>Inddrage patientens<br>perspektiv i<br>diagnostiske og<br>terapeutiske<br>beslutninger                                                                     | Lægemiddelrådgivningen<br>Medicingennemgange<br><i>Kommunikator</i>                                                                                                                                                                                           | Mesterlære                                      | Struktureret<br>observation i<br>klinikken arbejde                                          |  |                       |  | x<br>(måned<br>37-42) |

|                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                           |                                        |                                                                     |  |                    |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--|--------------------|--|--|
| (15)<br>Etablere kontakt og kommunikere i en form præget af tillid, empati, situationsbevidsthed og situationsfornemmelse i forhold til patienter, pårørende, kolleger, andet sundhedspersonale og øvrige samarbejdspartnere. | Lægemiddelrådgivningen<br>Arbejds miljø<br>Tværfagligt samarbejde<br>Fremlægge forbrugsgennemgange og forbrugsanalyser<br>Udarbejdelse af medicinmonitorering<br><br><i>Kommunikator, samarbejder</i>     | mesterlære og kursus og/eller feedback | struktureret observation og godkendt kursus                         |  | x<br>(måned 13-18) |  |  |
| (16)<br>Indsamle relevante kliniske oplysninger til brug for lægemiddelrådgivning. Herunder koordinere og forestå indsamlingen af dokumentation og baggrundsviden til brug for rådgivningssager vedrørende lægemidler         | Koordinere og forestå indsamlingen af dokumentation og baggrundsviden til brug for rådgivningssager vedrørende lægemidler<br><br><i>Kommunikator, medicinsk ekspert/lægefaglig</i>                        | mesterlære og opgave                   | struktureret observation og bedømmelse af opgave                    |  | x<br>(måned 13-18) |  |  |
| (17)<br>Formidle indsamlet viden til patienter, kolleger, studerende, andet sundhedspersonale og andre samarbejdspartnere                                                                                                     | Prægraduat undervisning<br>Postgraduat undervisning<br>Fremlæggelse af besvarelser fra lægemiddelrådgivningen<br>Specialistgruppearbejde<br>Afdelingsmøder med kliniske afdelinger<br><i>Kommunikator</i> | mesterlære og opgave og kursus         | struktureret observation og bedømmelse af opgave og godkendt kursus |  | x<br>(måned 19-24) |  |  |

|                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                         |                                                        |  |                    |  |                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--|--------------------|--|--------------------|
| (18)<br>Formidle lægemiddelrelateret viden til offentligheden, medier og beslutningstagere                                                                         | Myndighedsbetjening<br>Lægemiddelkomité<br><br><i>Kommunikator</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                        | opgave og/eller feedback og/eller videnformidling                       | struktureret observation og/eller bedømmelse af opgave |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |
| (19)<br>Fastlægge lægemiddel terapeutiske behandlingsplaner i samarbejde med medlemmer af et tværfagligt behandlingsteam                                           | Konference med andre afd. Medicingennemgange<br>Lægemiddelrådgivningen<br>Behandlingsvejledninger<br><br><i>Samarbejder, medicinsk ekspert/lægefaglig</i>                                                                                                                                                                                                 | opgave og/eller mesterlærer og/eller gruppediskussion og/eller feedback | 360-graders evaluering og/eller bedømmelse af opgave   |  |                    |  | x<br>(måned 37-42) |
| (20)<br>Etablere og udvikle samarbejdsrelationer, med udgangspunkt i gensidig respekt, i forhold til kolleger, andet sundhedspersonale og andre samarbejdspartnere | Lægemiddelrådgivningen<br>Herunder udnytte menneskelige ressourcer i tværfaglige teams i forhold til opgaver relateret til patientvaretagelse, videnskabelige problemstillinger, uddannelsesmæssige eller administrative opgaver - og samtidigt bidrage med sin egen faglige ekspertise<br><i>Samarbejder, medicinsk ekspert/lægefaglig, professionel</i> | opgave og/eller mesterlærer og/eller gruppediskussion og/eller feedback | 360-graders evaluering og/eller bedømmelse af opgave   |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |
| (21)<br>Aktivt deltage i afdelingskonference                                                                                                                       | Struktureret fremlæggelse af patienthistorie.<br>Varetage konferencefremlægning og opfølgning på konference-beslutninger<br><i>Leder/administrator/organisator, samarbejder</i>                                                                                                                                                                           | Mesterlære og tværfagligt kursus                                        | Struktureret observation i klinikken                   |  | x<br>(måned 13-18) |  |                    |



|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                              |                          |  |                    |  |                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--|--------------------|--|--------------------|
| (22)<br>Identificere og påtage sig lægelige arbejdsopgaver hvori der indgår en ledelsesfunktion             | Herunder mindst et af følgende<br>kursusledelse og organisation<br>tværfaglige diskussionsfora<br>lægemiddelkomitearbejde<br>undervisningsplanlægning<br>ledelse af tværfagligt samarbejde<br>specialistgruppearbejde<br><i>Leder/administrator/organisator, professionel</i> | opgave<br>og/eller<br>mesterlære<br>og/eller<br>feedback<br>og/eller<br>refleksion           | vurdering af opgave      |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |
| (23)<br>Udforme skriftlige arbejdsinstrukser                                                                | Behandlingsvejledninger<br>Medicinerings-retningslinjer<br>Opdatere SOP<br><i>Leder/administrator/organisator, kommunikator</i>                                                                                                                                               | opgave                                                                                       | bedømmelse af opgave     |  | x<br>(måned 19-24) |  |                    |
| (24)<br>Varetage arbejdsplanlægning, herunder arbejdsfordeling, vagtplaner og instrukser for arbejdsopgaver | Arbejdsplanlægning<br>Undervisningsplanlægning<br><i>Leder/administrator/organisator</i>                                                                                                                                                                                      | opgave                                                                                       | bedømmelse af opgave     |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |
| (25)<br>Motivere og engagere medarbejdere og samarbejdspartnere                                             | <i>Leder/administrator/organisator, samarbejder, professionel</i>                                                                                                                                                                                                             | mesterlære<br>og/eller<br>feedback<br>og/eller<br>refleksion<br>og/eller<br>gruppediskussion | Struktureret observation |  |                    |  | x<br>(måned 37-42) |

|                                                                                                                                                                             |                                                                                                                          |                                                                                                                                                   |                                                              |  |  |  |                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|--|--|--|--------------------|
| (26)<br>Udnytte og prioritere ressourcer i forhold til rådgivningsfunktioner, uddannelse og forskning                                                                       | <i>Leder/administrator/organisator, akademiker/forsker og underviser, professionel</i>                                   | Mesterlære<br>og/eller<br>opgave<br>og/eller<br>feedback<br>og/eller<br>refleksion<br>og/eller<br>gruppediskussion                                | Struktureret observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af opgave |  |  |  | x<br>(måned 43-48) |
| (27)<br>Administrere egne ressourcer og egen tid i forhold til at afbalancere rådgivning, økonomiske aspekter, andre aktiviteter og egen livskvalitet                       | <i>Leder/administrator/organisator, professionel</i>                                                                     | mesterlære<br>og/eller<br>feedback<br>og/eller<br>refleksion<br>og/eller<br>gruppediskussion                                                      | Vejledersamtale                                              |  |  |  | x<br>(måned 43-48) |
| (28)<br>Arbejde for og rådgive om hvorledes sundheden kan fremmes hos den enkelte patient, i patientpopulationer og i samfundet ud fra evidensbaseret viden om forebyggelse | Lægemiddelrådgivningen<br>Medicingennemgange<br>Undervisning<br><br><i>Sundhedsfremmer, medicinsk ekspert/lægefaglig</i> | Mesterlære<br>og/eller<br>opgave<br>og/eller<br>feedback<br>og/eller<br>refleksion<br>og/eller<br>gruppediskussion<br>og/eller<br>videnformidling | Struktureret observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af opgave |  |  |  | x<br>(måned 37-42) |

|                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                    |                                                              |  |                    |  |                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|--|--------------------|--|--------------------|
| (29)<br>Arbejde for at fremme forståelsen for, betydningen af og implementeringen af rationel farmakoterapeutisk adfærd | Undervisning af nyansatte læger i rationel medicinering<br>Lægemiddelrådgivningen<br>Præ- og postgraduat undervisning<br>Lægemiddelkomité<br>Gennemgang af standard-sortiment<br><i>Sundhedsfremmer, medicinsk ekspert/lægefaglig</i> | Mesterlære<br>og/eller<br>opgave<br>og/eller<br>feedback<br>og/eller<br>refleksion<br>og/eller<br>gruppediskussion | Struktureret observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af opgave |  | x<br>(måned 13-18) |  |                    |
| (30)<br>Arbejde for at bibringe lægemiddelmarkedet en øget gennemsigtighed                                              | Deltage i debatten med henblik på øget gennemsigtighed (fx ved at skrive læserbreve, artikler eller diskutere med lægemiddelkon-sulenter)<br><br><i>Sundhedsfremmer, medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator</i>                   | Mesterlære<br>og/eller<br>opgave<br>og/eller<br>feedback<br>og/eller<br>refleksion<br>og/eller<br>gruppediskussion | Struktureret observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af opgave |  |                    |  | x<br>(måned 37-42) |
| (31)<br>Identificere sundhedsrelaterede områder med over- og underbehandling                                            | Medicingennemgange<br>Lægemiddelrådgivningen<br>Lægemiddelkomité<br><br><i>Sundhedsfremmer, medicinsk ekspert/lægefaglig</i>                                                                                                          | Mesterlære<br>og/eller<br>opgave<br>og/eller<br>feedback<br>og/eller<br>refleksion<br>og/eller<br>gruppediskussion | Struktureret observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af opgave |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |
| (32)<br>Holde sig ajour med den nyeste viden inden for klinisk farmakologi                                              | DSKF's årsmøde<br>Kliniske farmakologiske kongresser<br>RADS vejledninger<br>Journalclub<br>Kurser<br>Intern undervisning i afdelingen<br><i>Akademiker/forsker og underviser, professionel</i>                                       | Selvstudium<br>Og/eller<br>opgave                                                                                  | Vejledersamtale<br>Og/eller<br>Bedømmelse af opgave          |  | x<br>(måned 13-18) |  |                    |

|                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                         |                                                                                       |  |                    |  |                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------|--|--------------------|
| (33)<br>Foretage en kritisk vurdering af medicinsk litteratur                                                                                                            | Lægemiddelrådgivningen<br>Journalclub<br>Kursus<br>RADS og KRIS<br><br><i>Akademiker/forsker og underviser</i>                                                                                           | Selvstudium<br>og<br>opgave<br>og/eller<br>gruppediskussion<br>og<br>kursus                                             | Bedømmelse af opgave<br>og<br>godkendt kursus                                         |  | x<br>(måned 13-18) |  |                    |
| (34)<br>Foretage en evidensbaseret vurdering af klinisk lægemiddelpraksis                                                                                                | Behandlingsvejledninger, herunder holde sig orienteret om nye RADS vejledninger<br>Lægemiddelkomité<br>Specialistgrupper<br>Vurdering af forbrugsstatistikker<br><i>Akademiker/forsker og underviser</i> | Selvstudium<br>og<br>opgave<br>og/eller<br>gruppediskussion                                                             | Vejledersamtale<br>og/eller<br>Bedømmelse af opgave                                   |  |                    |  | x<br>(måned 37-42) |
| (35)<br>Formidle faglig klinisk farmakologisk information på baggrund af viden om læring og kompetence-udvikling                                                         | Undervisning<br>Kurser<br>Journalclub<br>Lægemiddelrådgivningen<br><br><i>Akademiker/forsker og underviser, kommunikator</i>                                                                             | Selvstudium<br>og<br>opgave<br>og/eller<br>videnformidling/undervisning<br>og/eller<br>gruppediskussion<br>og<br>kursus | Struktureret observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af opgave<br>og<br>godkendt kursus |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |
| (36)<br>Udvælge hensigtsmæssige læringsstrategier ved uddannelse af studerende, yngre læger, kolleger og andre faggrupper, herunder overveje rammerne for undervisningen | Undervisning<br>Planlægning af undervisning og kurser<br>"Vejleder" for medicinstuderende på klinisk ophold<br><br><i>Akademiker/forsker og underviser, leder/administrator/organisator</i>              | Selvstudium<br>og<br>opgave<br>og/eller<br>videnformidling/undervisning<br>og/eller<br>gruppediskussion<br>og<br>kursus | Struktureret observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af opgave<br>og<br>godkendt kursus |  |                    |  | x<br>(måned 43-48) |

|                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                 |                                         |  |                    |  |                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|--|--------------------|--|--------------------|
| (37)<br>Aktivt udnytte situationer i hverdagen til mesterlære, dialog og refleksion for at optimere læring hos sig selv og andre | Søge feedback<br>Være opsøgende mht. arbejdsopgaver<br><br><i>Akademiker/forsker og underviser, professionel</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | refleksion og feedback<br>og/eller opgave<br>og/eller videnformidling/undervisning<br>og/eller gruppediskussion | Struktureret vejledersamtale            |  | X<br>(måned 13-18) |  |                    |
| (38)<br>Bidrage til udvikling af klinisk viden                                                                                   | Herunder formulere en problemstilling med udgangspunkt i en aktuel klinisk praksis inden for eget speciale og påvise tilstedeværende og manglende viden omkring problemstillingen gennemføre en systematisk eftersporning i forskningslitteraturen til at belyse den valgte problemstilling fortolke litteraturens resultater kritisk og anvende resultaterne til en kritisk vurdering af etableret praksis vurdere eventuelle organisatoriske, økonomiske og etiske konsekvenser af at ændre praksis gennem udnyttelse af viden erhvervet ved litteraturgennemgangen formidle resultatet af litteraturgennemgangen samt eventuelle øvrige overvejelser<br><i>Akademiker/forsker og underviser, kommunikator</i> | Selvstudium og opgave<br>og/eller videnformidling/undervisning<br>og/eller gruppediskussion og kursus           | Bedømmelse af opgave og godkendt kursus |  |                    |  | x<br>(måned 37-42) |

|                                                                                                                     |                                                                                                                              |                                                                                                                                   |                                                                                             |  |                       |  |                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------|--|-----------------------|
| (39)<br>Identificere<br>forskningsrelevante<br>områder                                                              | Lægemiddelrådgivningen<br>RADS<br>Lægemiddelkomité<br><i>Akademiker/forsker og underviser</i>                                | Selvstudium<br>Og/eller<br>opgave<br>og/eller<br>videnformidling<br>og/eller<br>gruppediskussion                                  | Struktureret<br>observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af<br>opgave                          |  | x<br>(måned<br>19-24) |  |                       |
| (40)<br>Bidrage til udvikling<br>af videnskabelig<br>viden                                                          | Deltage i et videnskabeligt projekt<br>Lægemiddelkomité<br>Lægemiddelrådgivningen<br><i>Akademiker/forsker og underviser</i> | Selvstudium<br>Og/eller<br>opgave<br>og/eller<br>videnformidling/und<br>ervisning<br>og/eller<br>gruppediskussion                 | Struktureret<br>observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af<br>opgave                          |  |                       |  | x<br>(måned<br>43-48) |
| (41)<br>Redegøre for<br>relevante etiske<br>overvejelser i<br>forbindelse med den<br>videnskabelige<br>undersøgelse | Kendskab til anmeldelsespligt<br>herunder GCP-enheden<br><br><i>Akademiker/forsker og underviser,<br/>kommunikator</i>       | Selvstudium<br>og/eller<br>opgave<br>og/eller<br>videnformidling/und<br>ervisning<br>og/eller<br>gruppediskussion<br>og<br>kursus | Struktureret<br>observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af<br>opgave<br>og<br>godkendt kursus |  | x<br>(måned<br>19-24) |  |                       |
| (42)<br>Anvende<br>grundlæggende<br>videnskabsteori i<br>relation til klinisk og<br>teoretisk forskning             | Forskningstræningskursus<br>Journalclub<br><br><i>Akademiker/forsker og underviser</i>                                       | Selvstudium<br>og<br>refleksion<br>og<br>opgave<br>og/eller<br>videnformidling/und<br>ervisning<br>og/eller<br>gruppediskussion   | Struktureret<br>observation<br>og/eller<br>Bedømmelse af<br>opgave                          |  |                       |  | x<br>(måned<br>37-42) |

|                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                  |                                                          |  |                       |  |                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|--|-----------------------|--|-----------------------|
| (43)<br>Vurdere egen faglige<br>formåen og åbent<br>tilkendegive grænser<br>for samme og<br>opsøge assistance<br>ved behov.                                                                                                                              | <i>Professional</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Mesterlære<br>og/eller<br>Afdelingsundervisning<br>og/eller<br>Teoretisk kursus  | 360-graders<br>evaluering<br>og/eller<br>Godkendt kursus |  | x<br>(måned<br>13-18) |  |                       |
| (44)<br>Etablere, fastholde<br>og afslutte en<br>professionel relation,<br>herunder tage ansvar<br>for egen virksomhed<br>og praktisere i<br>overensstemmelse<br>med det faglige,<br>lovgivningsmæssige<br>og etiske kodeks<br>som læger er bundet<br>af | Supervision af medicingennemgange<br>Konferencer på kliniske afdelinger<br><br><i>Professional</i>                                                                                                                                                                                                                                                | mesterlære<br>og<br>refleksion<br>og<br>feedback<br>og/eller<br>gruppediskussion | struktureret<br>observation                              |  |                       |  | x<br>(måned<br>37-42) |
| (45)<br>Varetage etiske<br>spørgsmål i klinisk<br>praksis                                                                                                                                                                                                | Herunder<br>opbevaring og videregivelse af<br>oplysninger<br>indhente informeret samtykke<br>indhente fuldmagt<br>overholde tavshedspligt<br>håndtere ressourceallokerings-<br>håndtere interessekonflikter<br>klarlægge interessekonflikter i<br>samarbejdssituationer, hvor<br>kommercielle interesser er involveret<br><br><i>Professional</i> | mesterlære<br>og<br>refleksion<br>og<br>feedback<br>og/eller<br>gruppediskussion | struktureret<br>observation                              |  | x<br>(måned<br>19-24) |  |                       |

|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                  |                                 |  |  |  |                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--|--|--|-----------------------|
| (46)<br>Løbende evaluere<br>viden og<br>færdigheder og<br>erkende egne<br>personlige faglige og<br>etiske grænser | Herunder<br>anvende hensigtsmæssige strategier for<br>at opretholde og udvikle faglig<br>kompetence<br>opnå en balance mellem personlige og<br>faglige roller og personligt ansvar<br>erkende egnen styrke og begrænsning<br>inddrage andre kompetente kræfter i<br>opgaveløsning<br><br><i>Professionel</i> | mesterlære<br>og<br>refleksion<br>og<br>feedback<br>og/eller<br>gruppediskussion | struktureret<br>vejledersamtale |  |  |  | x<br>(måned<br>43-48) |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--|--|--|-----------------------|



### **3.2 Kort beskrivelse af læringsmetoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes på det enkelte ansættelsessted**

#### **1. og 3. ansættelse: Intern medicinsk afdeling**

Ansættelse på anden klinisk afdeling arrangeres inden H-stillingsansættelsen eller senest inden for det første ½ år. Ansvaret er delt mellem yngre læge og den uddannelsesansvarlige overlæge på Klinisk Farmakologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital. Selve tilrettelæggelsen kan uddelegeres til yngre læge og hovedvejleder.

Når ansættelsesstedet er kendt, vil H-lægen modtage uddannelsesprogram med læringsmetoder og kompetencevurderingsmetoder for 1. og 3. ansættelse.

#### **2. ansættelse: Afdeling for klinisk biokemi og farmakologi, Odense Universitetshospital**

##### **Læringsmetoder:**

*Mesterlære* er helt centralt for tilegnelsen af en lang række kompetencer i klinisk farmakologi. Her arbejder den uddannelsestagende læge tæt sammen med den kliniske vejleder på et konkret område, f.eks. i forbindelse med besvarelser i Lægemiddelinformationen. Vejlederen hjælper med at afgrænse spørgsmålene og kommer eventuelt med forslag til litteraturkilder, hvorefter den uddannelsestagende læge udarbejder et udkast til en besvarelse, som herefter gennemlæses og kommenteres af vejlederen. Efterhånden varetager den uddannelsestagende læge opgaven mere selvstændigt, men stadig under supervision af vejlederen.

*Refleksion* forventes den uddannelsestagende læge at benytte sig af bl.a. i forbindelse med vurdering af egne evner og læringsbehov. Dette foregår som en løbende proces i samtale med hovedvejlederen.

*Feedback* benyttes i forbindelse med alt skriftligt arbejde, hvor den uddannelsestagende læge får tilbagemelding fra den kliniske vejleder, som er involveret i arbejdet, enten mundtligt eller skriftligt. På denne måde kan den uddannelsestagende læge gradvist tilegne sig fagets arbejdsmetoder, så vedkommende kan udføre opgaverne mere selvstændigt. Hvor det skønnes relevant, gives også feedback på eksempelvis undervisningssituationer varetaget af den uddannelsestagende læge.

*Gruppediskussion* finder sted i forbindelse med de to ugentlige konferencer. Her diskuteres udgående spørgsmål i Lægemiddelinformationen, og den uddannelsestagende læge bidrager til diskussionen efter kompetenceniveau. Efterhånden forventes mere aktiv deltagelse.

*Afdelingsundervisning* varetages på skift af afdelingens læger. Der undervises i et fagspecifikt emne, som skal være af relevans for hele gruppen.

*Kursus* omfatter især de specialespecifikke kurser, som er obligatoriske for hoveduddannelseslæger, men også andre kurser kan komme på tale, hvis den uddannelsestagende læge har særlige interesseområder.

*Selvstudium* forventes i et vist omfang. Dette omfatter dels artikellæsning, men også læsning af relevante fagbøger, eksempelvis i farmakokinetik. Efter behov kan den uddannelsestagende læge diskutere de selvstuderede emner med sin vejleder.

*Opgave* omfatter blandt andet besvarelser i Lægemiddelinformationen, men også større skriftlige arbejder (notater(eks. til brug for beslutninger og faglige drøftelser strækkende sig fra afdelingsniveau og lægemiddelkomitéen lokalt til det regionale lægemiddelråd), artikler m.m.) kan falde i denne kategori. Skriftlig formidling er en stor del af arbejdet i klinisk farmakologi og foregår altid i samarbejde med en klinisk vejleder.

*Videnformidling* omfatter både mundtlig og skriftlig formidling og kan omfatte fremlæggelse af besvarelser fra Lægemiddelinformationen på konferencer, udarbejdelser af svar til Lægemiddelinformationen, artikelskrivning og undervisning internt og eksternt.

*Tværfaglige projekter* benyttes i udstrakt grad i arbejdet i klinisk farmakologi, og den uddannelsestagende læge vil i løbet af ansættelsen blive involveret i eksempelvis svargivning på lægemiddelanalyser i samarbejde med afdelingens bioanalytikere, men også en del skriftligt arbejde (notater, artikler m.m.) har tværfaglig karakter.

*Analyseopgave* benyttes ikke på afdeling for Klinisk Biokemi og Farmakologi, Odense Universitetshospital.

### **Kompetencevurderingsmetoder**

*Struktureret observation* benyttes af den kliniske vejleder til vurdering af blandt andet mundtlige fremlæggelser og undervisning varetaget af den uddannelsestagende læge. Vejlederen observerer, men intervenerer som udgangspunkt ikke. Hvis det er relevant, aftaler den uddannelsestagende læge og vejlederen på forhånd særlige områder, som vejlederen skal observere og kommentere på.

*360 graders evaluering* benyttes ikke på afdeling for Klinisk Biokemi og Farmakologi, Odense Universitetshospital.

*Bedømmelse af opgave* benyttes ved alle skriftligt arbejder, herunder også besvarelser i Lægemiddelinformationen. Den kliniske vejleder vurderer kvaliteten af arbejdet og giver passende feedback til den uddannelsestagende læge.

*Godkendt kursus* kræves for alle obligatoriske kurser. En række af målbeskrivelserne omfatter kompetencer, som opnås på disse kurser.

*Struktureret vejledersamtale* benyttes til løbende evaluering af den uddannelsestagende læges niveau ift. f.eks. arbejdet i Lægemiddelinformationen, hvor der forventes et vist antal besvarelser inden for de forskellige kategorier, før den uddannelsestagende læge kan varetage den kategori af forespørgsler selvstændigt. Tilsvarende kan denne kompetencevurderingsmetode benyttes til andre arbejdsområder, alt efter den enkelte uddannelsessøgende læges faglige profil.

*Audit* gennemføres i samarbejde med hovedvejlederen. Ved introduktions- og justeringssamtalerne gennemgår og justerer den uddannelsestagende læge og vejlederen den individuelle (personlige) uddannelsesplan), og det sikres, at der er en passende progression i kompetenceerhvervelsen for den uddannelsestagende læge, samt at denne udfordres fagligt. Denne kompetencevurderingsmetode kan også benyttes efter behov til vurdering af kvaliteten af det skriftlige arbejde udført af den uddannelsestagende læge. Der kan efter behov være forskelligt fokus fra gang til gang.

#### 4. ansættelse Klinisk Farmakologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital

##### Læringsmetoder:

- **Mesterlære** er i moderne forstand en form for reflekterende læring, der ikke bygger på en adskillelse mellem læring og anvendelse af det lærte. Den foregår gennem deltagelse i et praksisfællesskab: I afdelingen, skadestuen, operationsgangen, ambulatorium mv. Den medfører gensidige forpligtelser for mester og lærling i en specifik social struktur og foregår over en længere periode. Mesterlære er således mere end imitation af en mere erfaren kollegas adfærd. Mesterlære anvendes f.eks. ved deltagelse i fælles konferencer og andre møder, hvor besvarelser af spørgsmål til Lægemiddelrådgivningen, forslag til medicingennemgange m.v. gennemgås og diskuteres, og der er diskussion med inviterede foredragsholdere.
- **Opgave:** er selvstændigt at indsamle data, vurdere og syntetisere en problemstilling. Kan fx være i direkte relation til klinisk arbejde eller gennemgang af videnskabelige tidsskrifter, bøger og andre kilder som fx Internet, til belysning af et problem. Der vil typisk være tale om et analysearbejde baseret på MTV eller EBM principper. Der kan også indgå egentlige litteraturstudier, samt analyser af organisatorisk karakter med horisontale og vertikale analyser af organisation, kommunikation og ressourceallokering. Mindre opgaver som udarbejdelse af instrukser (SOPS). Der kan også gives en mindre omfattende opgave f. eks. relateret til behandlingen af specifik patient. Alle disse opgaver afsluttes enten med en skriftlig rapport eller en mundtlig fremlæggelse. I begge tilfælde evalueres præstationen i fællesskab med den uddannelsessøgendes vejleder. Disse opgavers karakter vil være af væsentligt mindre omfang end projekter, som er egnet til at indgå i det obligatoriske forskertræningsmodul. Opgaverne vil typisk kunne løses i løbet af dage til maksimalt få uger. Såvel læger under uddannelse som speciallæger gennemgår i rotation artikler, behandlingsvejledninger mv. ved regelmæssige fast programsatte journalclubs. Desuden udarbejder læger i uddannelsesstilling under supervision af speciallæge del-svar på f.eks. opgaver relateret til myndighedsbetjening, herunder specialistgrupper under Lægemiddelkomitésystemet og RADS, og fremlægger om muligt svarene ved møder i disse fora.
- **Selvstudium:** er en form for adfærd hvor den enkelte, med eller uden hjælp fra andre, tager initiativ til at definere sine behov for læring, formulerer sine læringsmål, identificerer ressourcer og læringsstrategier hertil, og selv vurderer resultaterne. Alle læger bedes bl.a. jf. lægeløftet til at vedligeholde og udbygge faglig viden og specielt holde sig orienteret på f.eks. relevante myndigheders (Sundhedsstyrelsen / Lægemiddelstyrelsen, European Medical Agency (EMA), RADS under Danske Regioner mv.) hjemmesider om nyheder og ændringer indenfor lægemiddelområdet.

- **Gruppediskussion:** Er formelle som uformelle kollegiale faglige aktiviteter som diskuteres internt eller eksternt i fora af uddannelsessøgende læger det være sig med eller uden tilstedeværelse af speciallæger. For eksempel ved faste konferencer og journal clubs.
- **Refleksion:** er den uddannelsessøgendes bevidste tænkning over læring og handlinger.
- **Feedback:** er refleksion ledet af en anden person for eksempel vejleder eller andre uddannelsessøgende læger, bl.a. m.h.p. adfærdstilpasning.
- **Videnformidling:** er systematisk at formidle faglig viden mundtligt eller skriftligt til kolleger eller andet sundhedspersonale. Alle afdelingens læger deltager løbende i præ- og postgraduat undervisning af studerende og sundhedspersonale.
- **Afdelingsundervisning.** Dette er internt organiseret undervisning i afdelingen, der retter sig mod alle læger. Såvel læger i uddannelsesstillinger som speciallæger underviser / fremlægger opgaver og deltager i faglige diskussioner. Kan være tilknyttet konferencer med kollegaer, hvor der fremlægges og drøftes videnskabelige problemer.
- **Kursus:** er læringsramme for formaliseret teoretisk videnformidling eller læring af praktiske færdigheder.

### Kompetencevurderingsmetoder

Alle speciallæger ved KFA fungerer som kliniske vejledere i dagligdagen og efter aftale med uddannelsesansvarlig overlæge desuden som hovedvejledere. Læger under uddannelse deltager efter aftale med og under supervision af uddannelsesansvarlig overlæge som hovedvejledere, og desuden under supervision fra afdelingens speciallæger som kliniske vejledere for læger på et lavere uddannelsesstrin. Løbende kompetencevurdering udføres efter aftale med klinisk vejleder eller hovedvejleder og optimalt på initiativ af lægen under uddannelse, alternativt på initiativ af vejleder.

*Struktureret observation.* Bedømmelse, hvor den uddannelsesgivende læge direkte observerer den uddannelsessøgende i dennes udøvelse af praksis. F.eks. i forbindelse med udarbejdelse af skriftlige svar på lægemiddelspørgsmål, f.eks. i henhold til afdelingens standard operational procedure (SOP) herfor, superviserer kliniske vejledere løbende.

*Struktureret vejledersamtale.* Denne kan anvendes til at afdække og vejlede vedrørende viden og holdninger samt evne til at strukturere og redegøre for handlingsforløb. I forbindelse med de strukturerede vejledersamtaler anvendes desuden Audit af arbejdspraksis. Dette er superviseret og struktureret gennemgang af rådgivningssager. Kan også omfatte gennemgang af analysebeskrivelser og kliniske tolkninger samt vejledninger til rekvirerende afdeling, bl.a. i forbindelse med ovennævnte udarbejdelse af svar på lægemiddelspørgsmål.

*Bedømmelse af opgave/ afholdt undervisning.* Metoden anvendes i forbindelse med afgørelsen af, om en given kompetence (f.eks. fremlæggelse af opgave eller vidensformidling) er erhvervet. Der gives feedback under og efter intern undervisning i afdelingen. Ved deltagelse i ekstern undervisning superviseres lægen i uddannelsesstilling, og der er mulighed for refleksion ved parallel overværelse af undervisning givet af speciallæge, evt. vejleder.

*Deltagelse i specialespecifikke U-kurser* godkendes af delkursusleder og hovedkursusleder i specialet.

Der afholdes obligatorisk samt ved behov *360 graders evaluering* jf. retningslinjer ved Aarhus Universitetshospital. Samtalerne gennemføres af speciallæger, primært fra eget speciale, der har gennemført uddannelse som feedback facilitatorer.

Der vil desuden ske en samlet, løbende vurdering af den uddannelsessøgende med vurdering af progressionen i erhvervelsen af kompetencer, også gennem den løbende dialog med vejlederne. Fra 2015 afholdes for KFA, Aarhus hver 3. måned fælles møde mellem vejlederne bl.a. m.h.p. kompetencevurdering af de enkelte læger. Læger der selv er under uddannelse og samtidig fungerer som hovedvejledere for læger på et lavere uddannelsesstrin deltager kun i kompetencevurderingen af læger som de selv er vejledere for. På grundlag af møderne godkender hovedvejlederen de enkelte kompetencer i logbogen.

### **3.3 Obligatoriske kurser og forskningstræning**

#### **Specialespecifikke kurser**

Samlet varighed af kursusrækken: 29 dage/ 204 timer

Tidsmæssig indplacering: Inden for de 48 måneders ansættelse i hoveduddannelsesforløbet.

Rationalet: Herværende kursusrække er udvalgt med specifikt henblik på at understøtte indlæringen af kompetencerne i kompetencekataloget. Der er lagt særlig fokus på kompetencerne som medicinsk ekspert og akademiker, da disse kompetencer repræsenterer fagets kerneydelser: rådgivning i forhold vedrørende lægemidler. For at kunne udføre denne funktion på speciallægeniveau er det imperativt at sikre, at den uddannelsessøgende har gennemgået et forløb, som systematisk understøtter indlæringen af kompetencer som medicinsk ekspert og akademiker. Det er Dansk Selskab for Klinisk Farmakologis' opfattelse, at dette er sikret med nedennævnte kursusrække.

Målet: Målet med den specialespecifikke kursusrække er at understøtte indlæringen af kompetencerne i kompetencekataloget, primært kompetencerne som medicinsk ekspert og akademiker hvorfor der henvises i afsnit 2.

Evaluerings: Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi har fravalgt en direkte evaluering af tillært viden i forbindelse med de enkelte kurser. Evalueringen af de enkelte kurser finder sted på et reaktionsniveau med efterfølgende systematisk analyse med det formål at forbedre og tilpasse de enkelte kurser på en løbende basis. Tillæring af viden i forbindelse med de specialespecifikke kurser evalueres som en integreret del af kompetenceevalueringen som anført under nærmere beskrevet i herværende målbeskrivelse.

For yderligere information henvises til det regionale videreuddannelsessekretariats [hjemmeside](#) og Sundhedsstyrelsens [hjemmeside](#).

#### **Generelle kurser**

De generelle kurser er overordnet beskrevet i målbeskrivelsen. Kurserne udmøntes og planlægges hovedsageligt regionalt, af det regionale videreuddannelsessekretariat og af Sundhedsstyrelsen. Der er derfor forskel på kursernes opbygning og varighed samt tilmeldingsprocedure. Lægen skal selv holde sig orienteret om de regionale vilkår, inklusiv vilkår for tilmelding.

For yderligere information henvises til det regionale videreuddannelsessekretariats [hjemmeside](#) og Sundhedsstyrelsens [hjemmeside](#).

### **Forskningstræning**

De regionale følgegrupper / uddannelsesudvalg / -råd udarbejder i samarbejde med den postgraduate lektor en oversigt over forskningstræning, som findes på det regionale videreuddannelsessekretariats [hjemmeside](#).

Anbefalet varighed: Sammenlagt 20 dage/148 timer

Tidsmæssig indplacering: Inden for de sidste 36 måneders ansættelse i hoveduddannelsesstillingen, dog afsluttet mindst 6 måneder for hoveduddannelsens afslutning.

Mål:

Forskningstræningsmodulet er specielt rettet mod træning af akademikerrollen, mod udvikling af en professionel tilgang til at løse sundhedsvæsenets opgaver. Forskningstræningen skal bidrage til at opbygge og styrke kompetencer til, at speciallægen selvstændigt kan opsøge, vurdere og udvikle ny viden, samt til at speciallægen kan anvende og formidle denne viden til kritisk vurdering af etableret praksis inden for eget speciale og tilgrænsende specialer.

Den overordnede tidsmæssige ramme, der er afsat til et forskningstræningsmodul i speciallægeuddannelsen, er tyve dage, herunder maksimalt ti dage til teoretisk kursusvirksomhed og mindst ti dage til praktisk virksomhed.

<http://www.videreuddannelsen-nord.dk/siteassets/hoveduddannelse/vejledning-om-forskningstraning-i-speciallageuddannelsen.pdf>

Indholdet i den teoretiske kursusvirksomhed kan variere regionerne imellem. Den resterende del af forskningstræningsmodulet indgår som en integreret del af det kliniske og teoretiske arbejde, og benyttes til et selvstændigt projekt.

For den enkelte læge har forskningstræningsmodulet således et samlet omfang af 148 timer svarende til 20 normale arbejdsdage fordelt på kursusdage, selvstændigt arbejde med et mindre projekt samt vejledning og evaluering.

Der skal altid indgås en individuel aftale om gennemførelse af forskningstræningsmodulet. Aftalen indgås mellem den uddannelsessøgende læge og hovedvejleder eller praksistutor. Aftalen skal godkendes af den vejleder, der er udpeget til forskningstræningsmodulet, og aftalen skal godkendes af specialiets postgraduate kliniske lektor (PKL). Hvor det er aftalt, kan der være personsammenfald.

Evalueringsmetode: Samlet evaluering af såvel forløbet som den afsluttende afrapportering.

## 4. Uddannelsesvejledning

Under ansættelsen skal der gives uddannelsesvejledning som anført i målbeskrivelsen. Der skal efter behov tilbydes karrierevejledning og hjælp til specialevalg.

Ved fastlæggelse af den uddannelsessøgendes uddannelsesplan vil der med den uddannelsesansvarlige overlæge blive aftalt anvendelse af disse metoder til erhvervelse af enkelte kompetencer. Herudover vil der naturligt ske en løbende vurdering af læringsstrategien for den uddannelsessøgende i forbindelse med dialog med vejleder(e).

### **1. og 3. ansættelse: Intern medicinsk afdeling (for 3. ansættelse evt. anden klinisk afdeling/almen praksis, jf. afsnit 2, side 4)**

Ansættelse på anden klinisk afdeling arrangeres inden H-stillingsansættelsen eller senest inden for det første ½ år. Ansaret er delt mellem yngre læge og den uddannelses ansvarliges overlæge på stamafdelingen. Selve tilrettelæggelsen kan uddelegeres til yngre læge og hovedvejleder.

Når ansættelsesstedet er kendt, vil H-lægen modtage uddannelsesprogram med beskrivelse af organisering og rammer for hhv. 1 og 3. ansættelse.

### **2. ansættelse: Afdeling for klinisk biokemi og farmakologi, Odense Universitetshospital:**

#### **Organisering af den lægelige videreuddannelse**

Det overordnede ansvar for din uddannelse varetages af den uddannelsesansvarlige overlæge. Læger i hoveduddannelsesstilling får tildelt en vejleder af UAO

#### **Rammer for uddannelsesvejledning**

Under ansættelsen afholdes som minimum 3 samtaler: intro inden for de første 2 uger, justering efter ca. 6 måneder og en slutevaluering. Ved samtalerne, der foregår mellem uddannelseslægen og hovedvejleder, anvendes skabeloner fra Center for den lægelige Videreuddannelse, Odense Universitetshospital, som skabeloner til vejledningen: Ved slutevalueringen tages stilling til, om målene er nået og uddannelsen dermed kan godkendes. Det evalueres ligeledes, om afdelingen lever op til uddannelsesprogrammet, se <http://www.ouh.dk/wm457056>

#### **Udarbejdelse af uddannelsesplan**

Ved introduktionssamtalen laves en uddannelsesplan, som skal godkendes af den uddannelsesansvarlige overlæge. Ved justeringssamtalen evaluerer uddannelseslægen og hovedvejleder sammen, hvilke kompetencer du har tilegnet dig, planlægger det videre uddannelsesforløb og justerer undervejs i forløbet. Du skal sikre dig, at du får kompetencerne godkendt, efterhånden som de bliver opnået.

#### **Supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde**

Alle afdelingens speciallæger samt læger i uddannelsesstillinger, der er længere i uddannelsen end én selv fungerer som kliniske vejledere. Opnåede kompetencemål godkendes af afdelingens speciallæger i samråd med den uddannelsesansvarlige overlæge (se afsnit 3.2, nederst). Sidstnævnte forestår vejledersupervision og / eller sikrer at hovedvejledere har gennemført

vejlederkursus.

Den kliniske supervision, vejledning samt feedback gives i forbindelse med udøvelse af daglige funktioner og opgaver.

#### **4. ansættelse. Universitetshospital og Klinisk Farmakologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital**

Alle speciallæger ansat ved KFA fungerer som kliniske vejledere og skal have gennemført formelt vejlederkursus. Ved ansættelse af læge i uddannelsesstilling tildeles denne en hovedvejleder. Det er primært de kliniske vejledere, der ved hjælp af ovenfor beskrevne vurderingsredskaber foretager kompetencevurdering i forbindelse med udførelse af samtlige daglige funktioner. Såvel lægen under uddannelse som speciallægen har ansvar for og tager initiativ til, at dette sker, og instrueres herom af uddannelsesansvarlig overlæge. Endelig godkendelse af kompetencer i logbogen foretages af såvel kliniske vejledere som hovedvejleder. Ved faste møder i speciallægegruppen drøftes, om de individuelle uddannelsesforløb skrider planmæssigt frem. H-læger og I-læger deltager i vejledning af læger placeret hierarkisk under dem selv. Vejledning og kompetencevurdering foretages kontinuerligt og i den aktuelle arbejdsituation. Lægestuderende har løbende ophold af op til 4 ugers varighed i afdelingen, og læger i uddannelsesstilling har ansvar for supervision af disse.

##### **Organisering af den lægelige videreuddannelse**

Det overordnede ansvar for din uddannelse varetages af den uddannelsesansvarlige overlæge på de afdelinger, hvor du er aktuelt er ansat. Lægen i hoveduddannelsesstilling får endvidere tildelt en vejleder.

##### **Rammer for uddannelsesvejledning**

Vejledningen er baseret på samtalsystemet som beskrevet af Sundhedsstyrelsen ([www.sst.dk](http://www.sst.dk)). Det overordnede ansvar for din uddannelse varetages af den uddannelsesansvarlige overlæge. Ud over de tre nedenfor anførte planlagte samtaler vil der være et naturligt løbende behov for samtaler med hovedvejleder af kortere varighed, ca. 1 gang om måneden, hvor man gennemgår logbogen, og mindre justeringer i læringsprocessen kan foretages.

##### **Introduktionsprogrammet for læger ansat ved Klinisk Farmakologisk afdeling, Aarhus Universitetshospital**

Som ny medarbejder ved KFA skal du deltage i *Universitetshospitalets Fælles introduktion og kursus i Basal genoplivning for alle nyansatte*. Introduktionen er obligatorisk og varer én arbejdsdag. Du skal deltage i først kommende undervisning, der typisk finder sted i begyndelsen af måned ét for din ansættelse. Tilmelding foretages af afdelingsledelsen, og information om tidspunkt m.m. fremsendes forud herfor fra afdelingsledelsen / Universitetshospitalet. Der kan dog dispenseres fra deltagelse, såfremt du har været væk fra Aarhus Universitetshospital i mindre end et år.

*Første arbejdsdag ved afdelingen* vil en kollega introducere dig til KFA og afdelingens arbejdsopgaver. Du vil fortløbende over de første 14 dage blive introduceret til opgaverne. Introduktionen vil bl.a. omfatte:



Rundvisning og præsentation af kolleger. Udlevering af diverse koder, adgangskort og eventuelle uddannelsespapirer. Endvidere udleveres afdelingens Medarbejderhåndbog, hvis den ikke allerede er udleveret (tilsendes normalt den nyansatte inden tiltrædelse). Hovedvejleder tildeles, og samtale med denne aftales og finder sted i løbet af de første to uger af ansættelsen. Desuden orienteres om afdelingens vigtigste arbejdsredskaber, herunder diverse databaser og tilgængelig litteratur.

### **Udarbejdelse af uddannelsesplan**

Hovedvejleder afholder vejledermøder med den uddannelsessøgende læge ved starten af ansættelsen og hver 3. måned herefter. Det tilstræbes, at **introduktionssamtalen** holdes inden for de første 2 uger. Ved introduktionssamtalen laves en uddannelsesplan, som skal godkendes af den uddannelsesansvarlige overlæge/hovedvejlederen. Der holdes **justeringssamtale** efter 6 måneder, i forbindelse med 6 måneders ansættelser dog efter 3 måneder. I det forløb, hvor ansættelsen finder sted på både KFA og Aalborg Universitetshospital, afholdes vejledning månedligt med den interne hovedvejleder. I evaluerer sammen, hvilke kompetencer du har tilegnet dig, planlægger det videre uddannelsesforløb og justerer undervejs i forløbet. Du skal sikre dig, at du får kompetencerne godkendt efterhånden, som de bliver opnået. Ved **slutevalueringen** tages stilling til, om målene er nået, og uddannelsen dermed kan godkendes. Det evalueres ligeledes, om afdelingen lever op til uddannelsesprogrammet. Evalueringerne følger Sundhedsstyrelsens "Vejledning og evaluering i den lægevidenskabelige videreuddannelse". Den uddannelsesansvarlige overlæge skal godkende uddannelseselementet.

### **Supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde**

Alle afdelingens speciallæger samt læger i uddannelsesstillinger, der er længere i uddannelsen end én selv fungerer som kliniske vejledere. Opnåede kompetencemål godkendes af afdelingens speciallæger i samråd med den uddannelsesansvarlige overlæge (se afsnit 3.2, nederst). Sidstnævnte forestår vejledersupervision og / eller sikrer at hovedvejledere har gennemført vejlederkursus.

Den kliniske supervision, vejledning samt feedback gives i forbindelse med udøvelse af daglige funktioner og opgaver.

## 5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Det fremgår af Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1706 af 20.12.2006 om de regionale råd for lægers videreuddannelse<sup>1</sup>, at de regionale råd for lægers videreuddannelse skal sikre høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse (kap. 1, § 2). Til løsning af denne opgave har Rådet flere redskaber, nemlig brugertilfredshed via yngre lægers evaluering af afdelingerne på [evaluer.dk](http://evaluer.dk) og inspektorrapporter for alle afdelinger.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse i Videreuddannelsesregion Nord<sup>2</sup> (DRRLV) vil løbende følge disse evalueringer, ligesom det forventes, at de diskuteres i de regionale specialespecifikke uddannelsesudvalg<sup>3</sup>, hvor specialets postgraduate kliniske lektor (PKL) er formand<sup>4</sup>.

### 5.1 Evaluer.dk

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse offentliggør yngre lægers evalueringer af uddannelsesstederne elektronisk via system på [evaluer.dk](http://evaluer.dk).

Den enkelte uddannelsessøgende læge skal ved afslutning af hvert delforløb evaluere sit ophold, både hvad angår uddannelsesprogram, herunder uddannelsesplan samt uddannelsesstedet og dets læringsrammer. Evalueringen foregår via [evaluer.dk](http://evaluer.dk), hvortil den yngre læge modtager log-in via mail fra Videreuddannelsessekretariatet. Alle de uddannelsessøgende lægers evalueringer af uddannelsesstederne kan følges via hjemmesiden [www.evaluer.dk](http://www.evaluer.dk).

Den enkelte læges evaluering er anonym og dermed ikke offentligt tilgængelig. Derimod offentliggøres et gennemsnit for alle evalueringer på den uddannelsesgivende afdeling. Uddannelsesansvarlige overlæger har adgang til at se enkeltevalueringer og prosatekst om uddannelsesstedet. For afdelingen er denne prosatekst oftest den mest givende og udviklende del af evalueringerne, mens pointevalueringerne mere tjener til sammenligning på tværs af afdelinger, specialer og hospitaler. Afdelingerne vil løbende anvende disse evalueringer i arbejdet på at forbedre den lægelige videreuddannelse.

### 5.2 Inspektorrapporter

Sundhedsstyrelsen<sup>5</sup> står for inspektorordningen og udsender inspektorer til alle uddannelsesgivende afdelinger ca. hvert 4. år, samt udsender rapporter fra inspektorernes besøg. Det fremgår af Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1706 af 20.12.2006 om de regionale råd for lægers videreuddannelse (kap. 2, § 7), at DRRLV løbende skal vurdere den enkelte afdelings egnethed som uddannelsessted på baggrund af inspektorrapporterne. Ordningen er et væsentligt element i kvalitetsopfølgningen af den lægelige videreuddannelse på de enkelte hospitaler og afdelinger. Inspektorrapporterne fremlægges løbende på møder i DRRLV, som via den Postgraduate Kliniske Lektor i de enkelte specialer følger op på inspektorrapporternes

---

<sup>1</sup> [www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=11069](http://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=11069)

<sup>2</sup> <http://www.videreuddannelsen-nord.dk/det-regionale-rad/>

<sup>3</sup> <http://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesudvalg/>

<sup>4</sup> <http://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/>

<sup>5</sup> [www.sst.dk/Uddannelse%20og%20autorisation/Inspektorordning.aspx](http://www.sst.dk/Uddannelse%20og%20autorisation/Inspektorordning.aspx)

konklusioner og anbefalinger i samarbejde med ledelserne på afdelingerne og de uddannelsesansvarlige læger.

### **5.3 Regionale specialespecifikke uddannelsesudvalg<sup>6</sup>**

Uddannelsesudvalgene for de enkelte specialer har til formål at drøfte spørgsmål om specialets videreuddannelse på samtlige uddannelsessteder i Videreuddannelsesregionen, herunder at bidrage til sikring af en ensartet høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse på alle uddannelsessteder for specialet. Uddannelsesudvalgene bør derfor løbende drøfte de enkelte afdelingers evalueringer og inspektorrapporter og følge op på disse via PKL i specialet, som også informerer DRRLV.

---

<sup>6</sup> <http://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesudvalg/>

## 6. Nyttige kontakter

### Uddannelsesansvarlige overlæger

Der henvises til hjemmesiden for det enkelte ansættelsessted

<http://www.ouh.dk/wm210781>

<http://www.auh.dk/om-auh/afdelinger/klinisk-farmakologisk-afdeling/speciallageuddannelsen1/>

### Postgraduat klinisk lektor for denne uddannelse:

Oversigt findes på hjemmesiden for Center for Sundhedsvidenskabelige Uddannelser

<http://cesu.au.dk/postgraduatekliniskelektorer/>

### Specialeselskabets hjemmeside

<http://kliniskfarmakologi.dk>

### Sundhedsstyrelsen

[www.sst.dk](http://www.sst.dk)

[Den lægelige videreuddannelse](#)

### Regionale sekretariater for lægelig videreuddannelse

Videreuddannelsesregion Nord: [www.videreuddannelsen-nord.dk](http://www.videreuddannelsen-nord.dk)

Videreuddannelsesregion Syd: [www.videreuddannelsen-syd.dk](http://www.videreuddannelsen-syd.dk)

Videreuddannelsesregion Øst: [www.laegeuddannelsen.dk](http://www.laegeuddannelsen.dk)

### Andre

Lægeforeningens karriererådgivning ([Karrierecoaching](#))

Center for sundhedsvidenskabelig uddannelse [www.cesu.au.dk](http://www.cesu.au.dk)